

Občina Moravče

obcina@moravce.si

Številka: 35012-103/2025-3340-4
Datum: 29. 8. 2025

Zadeva: Mnenje na osnutek OPPN za izkoriščanje in sanacijo peskokopa Hudej-Ples – zahodni del (EUP PL-01) in mnenje o ustreznosti okoljskega poročila z mnenjem o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na kulturno dediščino

Zveza: vaš dopis št. 3503-0012/2024-13 z dne 11. 8. 2025

Ministrstvo za kulturo na podlagi drugega in tretjega odstavka 122.člena v povezavi s prvim odstavkom 129. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24 in 25/25; v nadaljnjem besedilu: ZUreP-3) izdaja naslednje

**MNENJE NA OSNUTEK
OBČINSKEGA PODROBNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA ZA IZKORIŠČANJE IN
SANACIJO PESKOKOPA HUDEJ - PLES – ZAHODNI DEL (EUP PL-01)
(id 5119)**

IN

**MNENJE O USTREZNOSTI OKOLJSKEGA POROČILA
Z MNENJEM O SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV IZVEDBE PLANA
NA KULTURNO DEDIŠČINO**

1. Podatki o vlogi

Ministrstvo za kulturo (v nadaljnjem besedilu: MK) je dne 14. 8. 2025 prejelo zgoraj navedeni dopis, s katerim ste nas pozvali k izdaji mnenja na osnutek Občinskega podrobnega prostorskega načrta za izkoriščanje in sanacijo peskokopa Hudej - Ples – zahodni del (EUP PL-01) (id 5119) (v nadaljnjem besedilu: osnutek OPPN Hudej - Ples – zahodni del), ter mnenja o ustreznosti okoljskega poročila (v nadaljnjem besedilu: OP) z mnenjem o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na kulturno dediščino.

Vlogi je bilo priloženo:

- Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) za izkoriščanje in sanacijo peskokopa Hudej-Ples – zahodni del (EUP PL-01), osnutek (izdelal Locus d.o.o., julij 2025),
- Okoljsko poročilo za OPPN za izkoriščanje in sanacijo peskokopa Hudej - Ples – zahodni del (EUP PL-01) (izdelal IPSUM, okoljske investicije, d.o.o., št. projekta 489/25-01, julij 2025).

Gradivo smo pregledali v sodelovanju z ZVKDS OE Kranj (gradivo št. 3501-0019/2025-2 z dne 26. 8. 2025).

2. Mnenje k osnutku OPPN Hudej-Ples – zahodni del

Na območju načrtovane ureditve izkoriščanja in sanacije peskokopa Hudej – Ples v mejah OPPN ni registrirane kulturne dediščine. Dve enoti kulturne dediščine sta v oddaljenosti 60 m in 90 m prisotni severno od robu območja OPPN:

EID	Ime	podrežim
1-28649	Mošenik pri Moravčah - Domačija Mošenik 13	stavbna dediščina
1-28650	Mošenik pri Moravčah - Domačija Mošenik 14	stavbna dediščina

Obe enoti sta v naravi že izpostavljeni vplivom obstoječega peskokopa. Bariero med odprtim peskokopom in domačijama predstavlja ožja gozdna zaplata. Bariera ima funkcijo vizualne, protihrupne in protiprašne zaščite.

Domačiji sta lahko izpostavljeni zemeljskim tresljajem zaradi del v peskokopu, posledično razpokam in podobnim poškodbam na objektu. Nastanek morebitnih poškodb na stavbni dediščini zaradi delovanja odprtega peskokopa v bližini je treba sanirati, pred posegi pa pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje. Sanacija je breme povzročitelja poškodb na stavbni dediščini, zato je dolžnost koncesionarja črpanja naravnih virov, da spremlja stanje na stavbni dediščini. Menimo, da je prostorski akt v tej vsebini pomanjkljiv in ga je treba dopolniti z obvezo spremljanja stanja objektov domačij Mošenik 13 in 14 in saniranja morebitnih poškodb.

3. Mnenje o ustreznosti okoljskega poročila in mnenje o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na kulturno dediščino

Okoljsko poročilo v tretjem poglavju (Izhodišča za pripravo okoljskega poročila) prepozna izpostavljeni stavbni dediščini (EID 1-28649, 1-28650), ki sta v bližini odprtega peskokopa. Ne prepozna pa, da sta in bi lahko bili resno izpostavljeni prahu, hrupu, razpokam in tresljajem na objektih ob nadaljnjem izkoriščanju peskokopa in njegovi sanaciji. Določena tveganja za varstvo kulturne dediščine obstajajo, gozdna bariera predhodno navedene dejavnike omiljuje in zmanjšuje verjetnost pomembnejših vplivov na kulturno dediščino. Ob vključitvi obveze koncesionarja, da spremlja in po potrebi sanira nastale poškodbe na objektih domačij Mošenik 13 in 14 ocenjujemo, da potrebe po nadaljnji obravnavi vplivov na kulturno dediščino v okoljskem poročilu ni. Drugače pričakujemo, da potencialni vpliv prepozna okoljska presoja in da se predvidijo ustrezni omilitveni ukrepi.

Ne glede na to, da območje samega peskokopa ni varovano kot kulturna dediščina, predlagamo, da se ustrezneje vključi presojo vplivov na krajino. Kulturna krajina kot tvarina sožitja med dejavnostmi človeka in naravo je z odprtim peskokopom vidno prizadeta. S peskokopom je bila storjena škoda kulturni krajini v njeni vizualni podobi, spremenjeni morfologiji terena in omejeni rabi dela krajine. Kljub sanaciji in naravni rekultivaciji po zaključenih izkopih peska bo kulturna krajina spremenjena, dejavnosti, ki se bodo lahko izvajale

na območju nekdanjega peskokopa, bodo zaradi posedanja omejene, zato menimo, da ima peskokop močan vpliv na krajino. Menimo, da tega okoljsko poročilo ne prepoznava v ustrezni meri. V kolikor bo načrt sanacije prepoznal pomembne sestavine krajine, tako v morfologiji terena, rastlinskih združbah ter razmerjih gozdnih in kmetijskih (travnatih) površin, bo priprava sanacijskih načrtov temu bolj prilagojena in krajina uspešno rekultivirana.

V primeru, da bo predlog prostorskega akta glede na osnutek spremenjen tako, da bi to vplivalo na področje varstva kulturne dediščine, naj občina skladno s tretjim odstavkom 123. člena ZUreP-3 pozove MK k dopolnitvi mnenja (mnenje na predlog OPPN). V tem primeru je treba pridobiti tudi dopolnitev mnenja o ustreznosti okoljskega poročila (mnenje na predlog okoljskega poročila) in dopolnitev mnenja o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na kulturno dediščino.

Lep pozdrav,

Pripravila:
Barbara Mlakar
sekretarka

Špela Spanžet
generalna direktorica
Direktorata za kulturno dediščino

Poslati (po e-pošti):

- Naslovnik
- marjana.krumpestar@moravce.si
- ZVKDS OE Kranj, tajnistvo.kr@zvks.si